

Motion till riksdagen 2024/25:3363

av **Daniel Riazat m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2024/25:143 En tioårig grundskola

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förskolans pedagogik bör värnas i nya årskurs 1 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om behörigheter, validering och kompetensutveckling bör hanteras i enlighet med det som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frågan om övergångsregler bör hanteras i enlighet med det som anförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Från hösten 2018 har barn som är bosatta i Sverige skolplikt från höstterminen det år då de fyller sex år. Under det första året genomförs verksamheten inom ramen för förskoleklassen. När förskoleklassen infördes hade den föregåtts av en debatt om sänkt ålder för skolstart. Förskoleklassen tillkom som en kompromiss som skulle kombinera förskolans pedagogik med skolförberedelse. Under många år har verksamheten varit frivillig. Det finns lokala variationer i hur verksamheten integreras med grundskolan, men ofta blir det en särskild verksamhet där eleverna går i ett år.

I proposition 2024/25:143 En tioårig grundskola föreslår regeringen en rad ändringar. Grundskolan ska utökas och bli tioårig genom att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Den nya första årskursen innebär att lågstadiet utvidgas ett år i grundskolan, den anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan och att den garanterade undervisningstiden utökas med 534 timmar per skolform. Ändringarna i skollagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026 och tillämpas första gången i fråga om utbildning och annan verksamhet som bedrivs efter den 30 juni 2028. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2028.

Vänsterpartiet har länge ansett att förskoleklassen ska vara obligatorisk och i sin helhet integreras med grundskolan. Utifrån det perspektivet ställer vi oss bakom förslaget om att införa en tioårig grundskola. Samtidigt anser vi att den nuvarande läroplanen för förskoleklassen ska behållas så att kombinationen av lek och lärande även i fortsättningen präglar verksamheten. Det skapar bättre förutsättningar i övergången mellan förskola och skola och är dessutom baserat på forskningsevidens. Det innebär också att innehållet i den första årskursen behöver anpassas så att erfarenheter från förskoleklassen tas till vara.

Flera remissinstanser, däribland Skolverket, betonar detta starkt och anser att undervisningen i nya årskurs 1 ska innehålla en kombination av förskolans och grundskolans arbetssätt och pedagogik, i syfte att stimulera barns utveckling och lärande, dvs. i enlighet med intentionerna som funnits med förskoleklassen. Skolinspektionen framhåller mycket riktigt att utredningens forskningsöversikt inte entydigt talar för fördelarna med en tidigare skolstart.

Förskolans pedagogik bör värnas i nya årskurs 1. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Liksom Sveriges Lärare anser vi att förskoleklassen är en viktig brygga från förskolan till skolan. Svenskt skolväsen behöver mer tidiga insatser och en tioårig grundskola kan vara en del i att utveckla det om införandet sker på ett bra sätt. Det är därför oerhört viktigt att den kompetens som finns hos de förskollärare som i dag arbetar i förskoleklassen inte går förlorad. Fram t.o.m. höstterminen 2023 var det ca 35 procent av lärarna i förskoleklassen som hade läst till behörigheten som kommer att krävas för att få undervisa i grundskolans första år. Det visar att det är viktigt med generösa övergångsregler samt breda valideringsstrukturer och möjligheter till kompetensutveckling och vidareutbildning så att alla har möjlighet att bli behöriga innan 2028.

Frågan om behörigheter, validering och kompetensutveckling bör hanteras i enlighet med det som anförs i motionen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Frågan om övergångsregler bör hanteras i enlighet med det som anförs i motionen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Daniel Riazat (V)

Nadja Awad (V)

Isabell Mixter (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Maj Karlsson (V)

Karin Rågsjö (V)